

**Powiatowy Urząd Pracy
w Zakopanem**

ANALIZA RYNKU PRACY POWIATU TATRZAŃSKIEGO W 2014 R.

**Zakopane
2015**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Diagnoza sytuacji na lokalnym rynku pracy	4
Działania podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zakopanem w roku 2014	23

WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie obejmuje przegląd najważniejszych danych dotyczących sytuacji na rynku pracy w powiecie tatrzańskim w 2014 r. Zostało ono sporządzone w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane własne Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem. Ujęte w analizie informacje obejmują m.in. dane demograficzne powiatu tatrzańskiego, strukturę wykształcenia mieszkańców, ich aktywność ekonomiczną, krótką charakterystykę podmiotów gospodarczych funkcjonujących w powiecie tatrzańskim.

Ponadto w opracowaniu przedstawiono szczegółową charakterystykę bezrobocia oraz zaprezentowano działania podejmowane przez Urząd w 2014 r.

DIAGNOZA SYTUACJI NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Powiat tatrzański położony jest w południowej części województwa małopolskiego. Obejmuje on swoją powierzchnią 472 km², co stanowi 3,1 % powierzchni województwa. Zamieszkuje go łącznie 67 847 osób (w tym 35 162 kobiety)¹, czyli 2% ludności województwa, a średnia gęstość zaludnienia wynosi 144 osoby na 1 km². Tym samym powiat tatrzański należy, obok powiatów dąbrowskiego, miechowskiego oraz proszowickiego, do najmniejszych w województwie.

W skład powiatu wchodzi 5 gmin:

- Gmina Miasta Zakopane, którą zamieszkuje 27 721 osób (w tym 14 826 kobiet),
- Gmina Białý Dunajec, którą zamieszkuje 7 096 osób (w tym 3 639 kobiet),
- Gmina Bukowina Tatrzańska, którą zamieszkuje 13 070 osób (w tym 6 583 kobiety),
- Gmina Kościelisko, którą zamieszkuje 8 621 osób (w tym 4 397 kobiet),
- Gmina Poronin, którą zamieszkuje 11 339 osób (w tym 5 717 kobiet).

Dane statystyczne wskazują, że na przestrzeni ostatnich czterech lat na obszarze powiatu tatrzańskiego liczba ludności faktycznie zamieszkującej systematycznie wzrasta, od 2010 r. przybyło 522 mieszkańców.

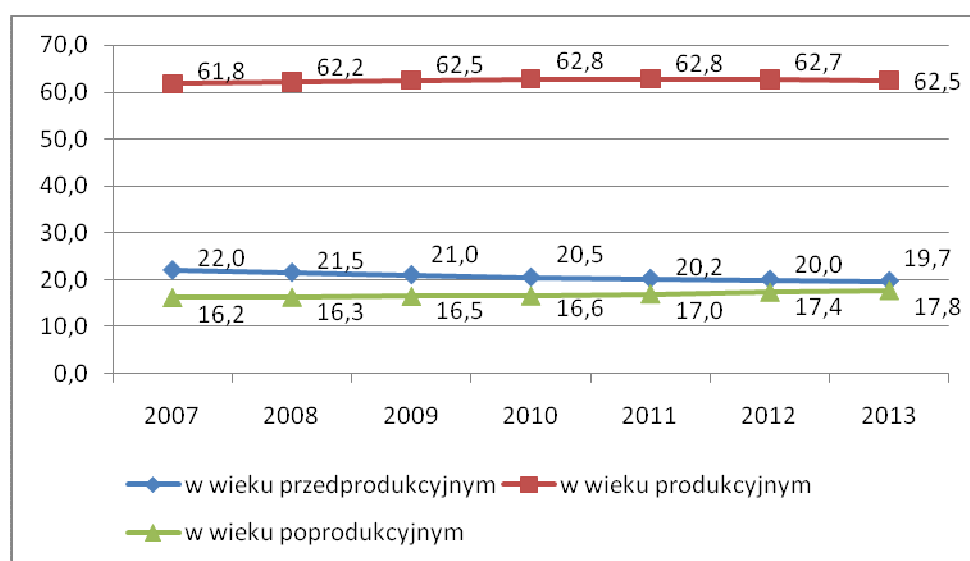
Tabela 1. Zmiany w liczbie ludności w latach 2010 – 2013

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Powiat tatrzański	67 325	67 640	67 831	67 847

Na obszarze powiatu tatrzańskiego systematycznie wzrasta udział osób w ogólnej liczbie ludności w wieku poprodukcyjnym, przy czym skala tego przyrostu jest niższa niż w odniesieniu do średniej krajowej oraz wojewódzkiej.

¹ Według Banku Danych Lokalnych GUS – na dzień 2013-12-31

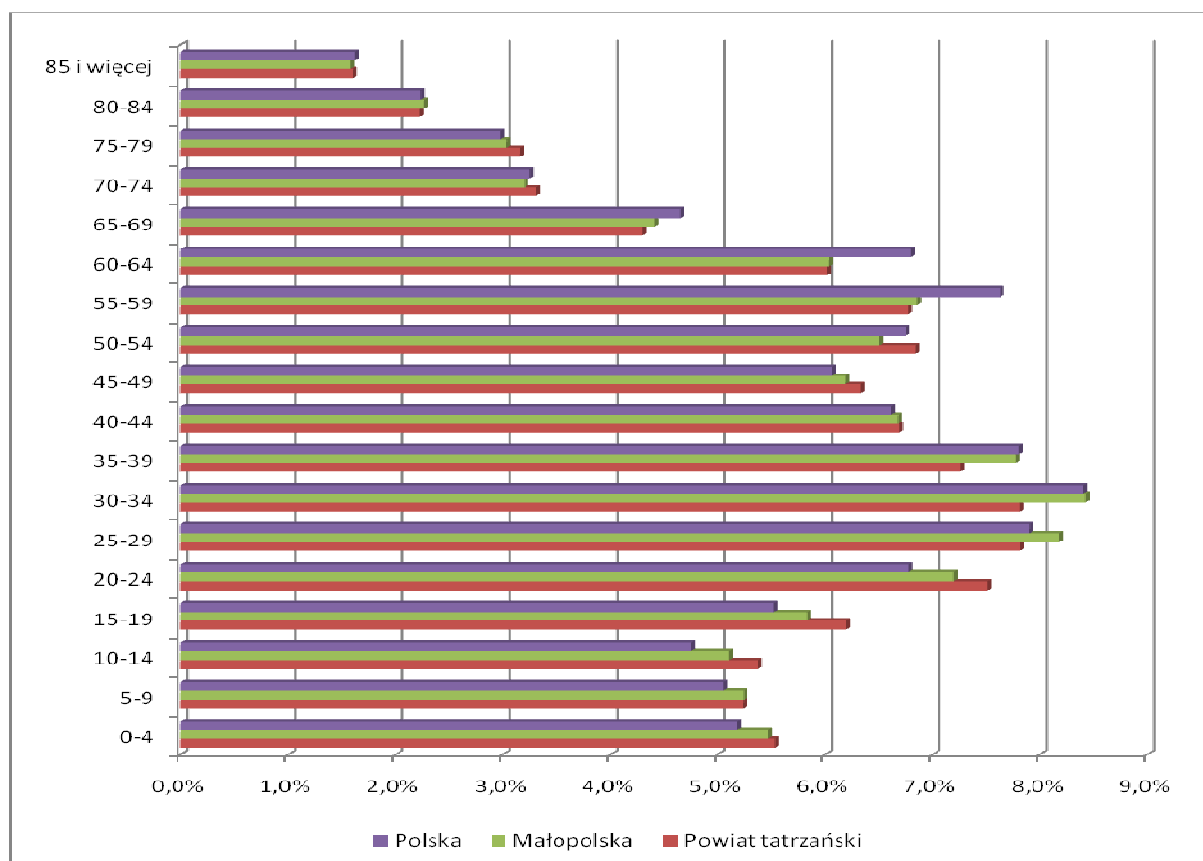
Wykres 1. Dynamika struktur wiekowych w powiecie tatrzańskim w latach 2007-2013

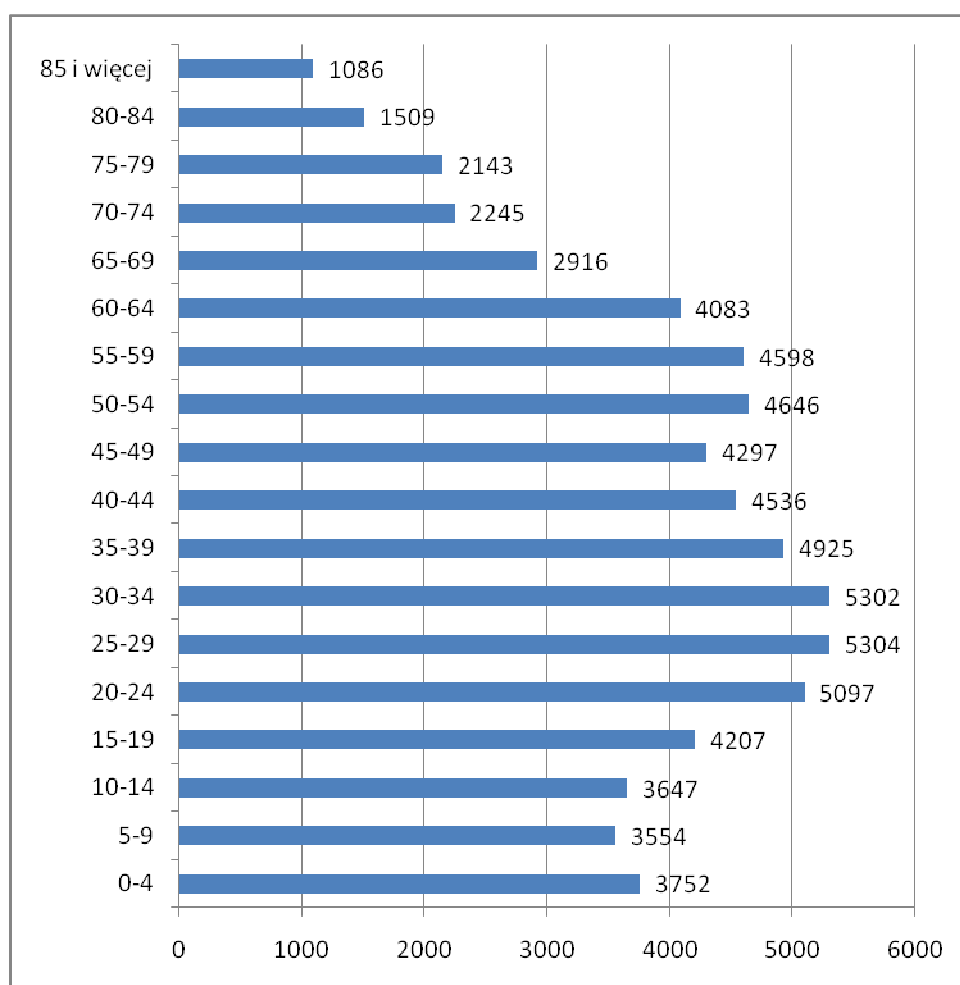
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Jednocześnie zauważyć należy wyższy udział osób w wieku przedprodukcyjnym na obszarze powiatu, niż w przypadku średniej krajowej oraz dla województwa.

Wykres 2. Udział mieszkańców według grup wieku w Polsce, Małopolsce i powiecie tatrzańskim.

Wykres 3. Mieszkańcy powiatu tatrzańskiego według grup wieku.

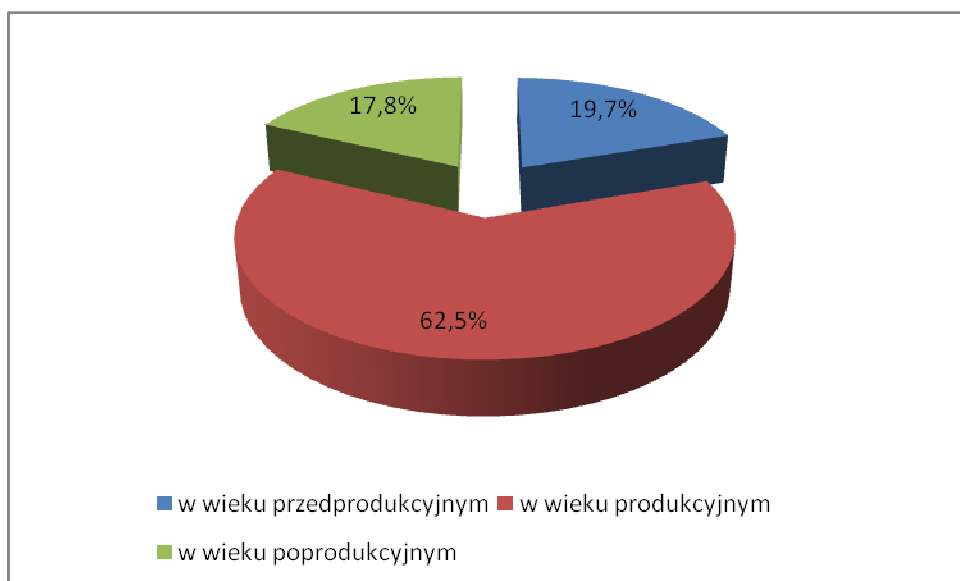

Struktura ludności powiatu tatrzańskiego układa się w odmienny sposób niż w regionie i w kraju. Charakteryzuje się ona większym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym oraz niższym w wieku produkcyjnym poprodukcyjnym w porównaniu ze średnią dla województwa oraz kraju. Według danych GUS²:

- **13 351 osób**, zamieszkujących powiat, jest w **wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)**, co stanowi 19,78 % (ten sam wskaźnik dla województwa wynosi 19,19 %, a dla kraju 18,17 %),
- **42 400 osób** należy do kategorii ludności w **wieku produkcyjnym**, czyli 62,49 % ogółu (w województwie: 63,1 %, w kraju: 63,44 %)
- **12 096 osób** jest w wieku **poprodukcyjnym**, co stanowi 17,83 % ogółu (w województwie: 17,72 %, w kraju: 18,39 %).

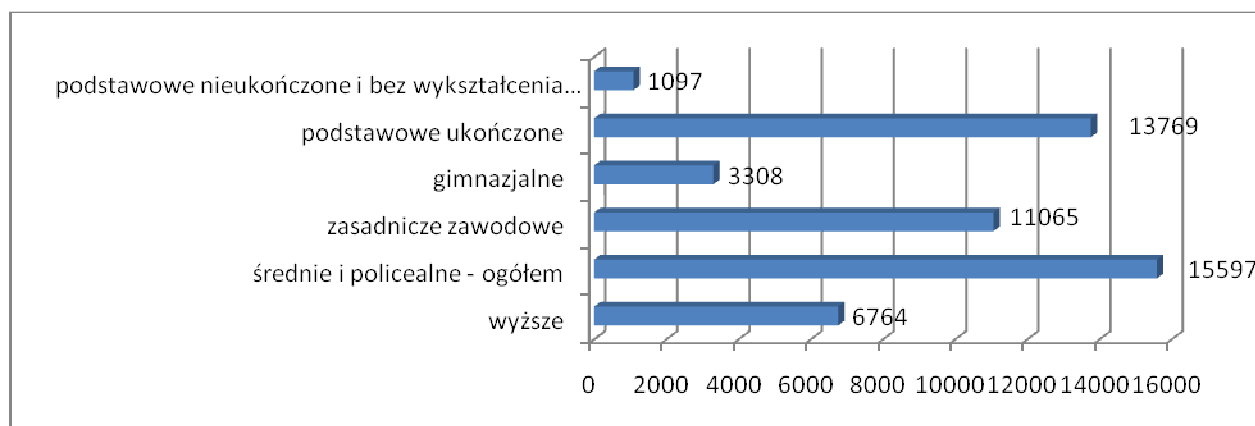
² Według Banku Danych Lokalnych – za rok 2013

Wykres 4. Udział mieszkańców powiatu tatrzańskiego według ekonomicznych grup wieku.

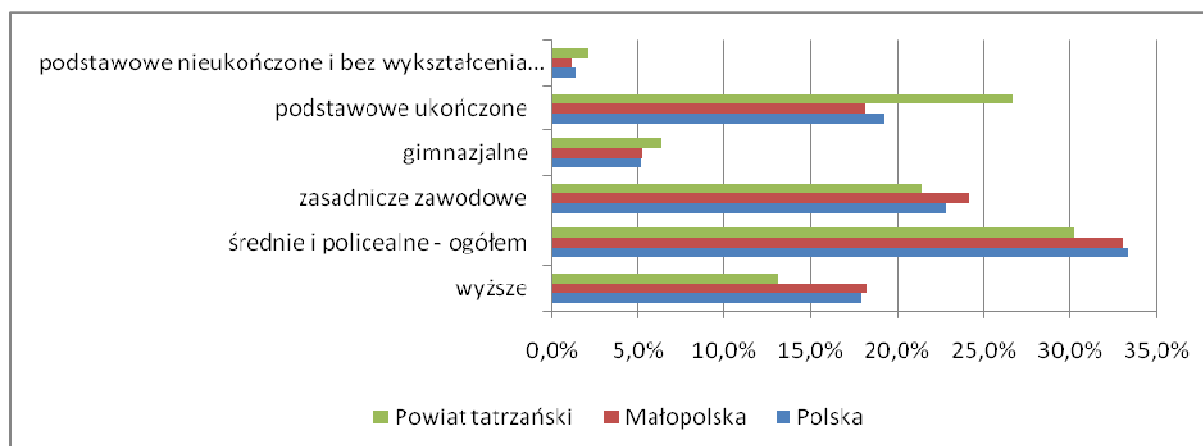
Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego, wśród mieszkańców powiatu tatrzańskiego w wieku powyżej 13 roku życia, u których ustalono poziom wykształcenia, dominują osoby o wykształceniu średnim i policealnym, które stanowią ponad 30 % badanej grupy. 13 % tej grupy stanowią osoby z wykształceniem wyższym.

Wykres 5. Mieszkańcy pow. tatrzańskiego w wieku powyżej 13 roku życia wg wykształcenia.

Porównując powyższe dane z wynikami uzyskanymi w skali województwa oraz kraju zwrócić można uwagę na niższy odsetek mieszkańców z wykształceniem wyższym oraz większy udział osób najslabiej wykształconych.

Wykres 6. Udział mieszkańców w wieku powyżej 13 roku życia o ustalonym poziomie wykształcenia.

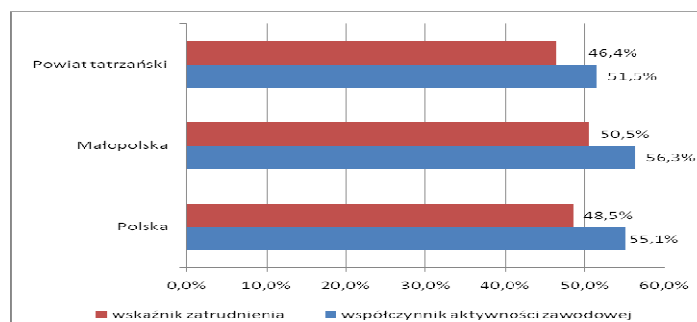
Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. wskazują na to, że w powiecie tatrzańskim liczba osób aktywnych zawodowo (obejmująca zarówno pracujących, jak i bezrobotnych gotowych do podjęcia pracy) jest nieco wyższa niż w przypadku osób biernych zawodowo.

Tabela 2. Ludność w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy
		Razem	Pracujący	Bezrobotni		
Powiat tatrzański	56 335	25 904	23 323	2 581	24 403	6 027

Jednocześnie zarówno współczynnik aktywności zawodowej, jak i wskaźnik zatrudnienia, obliczone dla powiatu tatrzańskiego, są wyraźnie niższe, niż w przypadku średniej krajowej i wojewódzkiej.

Wykres 7. Wskaźnik zatrudnienia i współczynnik aktywności zawodowej w powiecie, województwie i kraju.

Struktura zatrudnienia według sektorów na terenie powiatu tatrzańskiego różni się od struktury województwa małopolskiego i Polski jako całości. Obszar działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem można scharakteryzować jako w zdecydowany sposób nastawiony na świadczenie usług, co należy ocenić w sposób pozytywny. Cechą wyróżniającą powiat tatrzański pozostaje również wyjątkowo niski udział odsetka zatrudnionych w sektorze przemysłu w kontekście wartości charakterystycznych dla regionu oraz kraju. Potwierdza to tezę, iż obszar powiatu gospodarczo skoncentrowany jest w głównej mierze na realizację usług sektora turystycznego.

W tabeli poniżej zamieszczono dane dotyczące liczby pracujących według faktycznego miejsca pracy, bez uwzględnienia podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób.

Tabela 3. Pracujący na terenie powiatu tatrzańskiego według sekcji PKD.

Wyszczególnienie	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	Pozostałe usługi
Powiat tatrzański	6 652	1 179	4 130	304	4 922

Z punktu widzenia analizy rynku pracy powiatu tatrzańskiego istotne znaczenie mają wyniki NSP dotyczące deklarowanego głównego źródła utrzymania. Wynika z nich, że źródło utrzymania dla blisko 22 % mieszkańców powiatu stanowi praca najemna poza rolnictwem. Blisko 7 % mieszkańców utrzymuje się z pracy na rachunek własny lub z wynajmu, a praca w rolnictwie jest źródłem utrzymania dla 5,4 % mieszkańców.

Tabela 4. Ludność powiatu tatrzańskiego według głównego źródła utrzymania.

Wyszczególnienie	Praca najemna poza rolnictwem	Praca na rachunek własny poza rolnictwem lub dochody z wynajmu	Praca w rolnictwie	Niezarobkowe źródło, emerytura	Niezarobkowe źródło, renta	Pozostałe źródła	Utrzymywani	Nieustalone
Powiat tatrzański	14 782	4 602	3 652	10 656	2 917	3 049	21 467	6 250

Porównując powyższe dane z wynikami uzyskanymi w województwie oraz kraju wskazać można niższy odsetek osób, dla których praca najemna stanowi główne źródło utrzymania. Zwrócić można ponadto uwagę na wyższy udział pracujących na własny rachunek, w odniesieniu do średniej krajowej jest on większy o prawie 75 %.

Tabela 5. Udział ludności według głównego źródła utrzymania w powiecie, województwie i kraju.

Wyszczególnienie	Praca najemna poza rolnictwem	Praca na rachunek własny poza rolnictwem lub dochody z wynajmu	Praca w rolnictwie	Niezarobkowe źródło, emerytura	Niezarobkowe źródło, renta	Pozostałe źródła	Utrzymywani	Nieustalone
Polska	30,9%	3,9%	3,0%	18,0%	5,3%	4,2%	30,2%	4,5%
Małopolska	30,4%	4,3%	2,8%	16,9%	5,6%	3,6%	31,6%	4,9%
Powiat tatrzański	21,9%	6,8%	5,4%	15,8%	4,3%	4,5%	31,9%	9,3%

Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie tatrzańskim, według danych za rok 2013, wynosiło 3 276,19 PLN było niższe od średniej wojewódzkiej (o 8,3 %) oraz krajowej (o 15,5 %). Na przestrzeni ostatnich czterech lat zaobserwować można jednak pewne zmniejszenie powyższych dysproporcji, wzrost przeciętnego wynagrodzenia dla powiatu w analizowanym okresie miał wyższą dynamikę niż w przypadku kraju i województwa.

Tabela 6. Przeciętne wynagrodzenie brutto w latach 2010 – 2013.

Przeciętne wynagrodzenie brutto	2010	2011	2012	2013	Dynamika 2013:2010 (2010=1)
Polska	3 435,00	3 625,21	3 744,38	3 877,43	1,129
Województwo małopolskie	3 169,00	3 332,98	3 456,16	3 574,22	1,128
Powiat tatrzański	2 801,91	3 025,93	3 165,78	3 276,19	1,169

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem na koniec 2013 roku według rejestru REGON zarejestrowanych było 9 836 podmiotów gospodarki narodowej, z tego 202 (czyli 2,1 %) należało do sektora publicznego.

Największy udział procentowy u podmiotów gospodarczych, działających na terenie powiatu tatrzańskiego, mają jednostki związane z hotelarstwem oraz restauracjami – stanowią one 26,5 % wszystkich podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. W skali całego kraju jednostki z tej sekcji stanowią jedynie 3,1 %. Różnica ta jest spowodowana atrakcyjnym położeniem powiatu tatrzańskiego, któremu sprzyja powstawanie obiektów i przedsiębiorstw związanych ze świadczeniem usług turystycznych. Drugi pod względem liczebności rodzaj działalności stanowi handel i naprawy.

Udział podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON w powiecie tatrzańskim według wybranych sekcji przedstawiony został w poniższej tabeli:

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej działające na terenie powiatu tatrzańskiego według sekcji (za rok 2013)

Wyszczególnienie	Liczba	Udział
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2 609	26,53%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 956	19,89%
Transport i gospodarka magazynowa	856	8,70%
Budownictwo	779	7,92%
przetwórstwo przemysłowe	650	6,61%
Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe	476	4,84%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	456	4,64%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	374	3,80%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	363	3,69%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	353	3,59%
Edukacja	271	2,76%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	259	2,63%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	130	1,32%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	108	1,10%
Informacja i komunikacja	92	0,94%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	49	0,50%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	30	0,31%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	17	0,17%
Górnictwo i wydobywanie	8	0,08%
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,00%
Ogółem	9 836	100 %

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

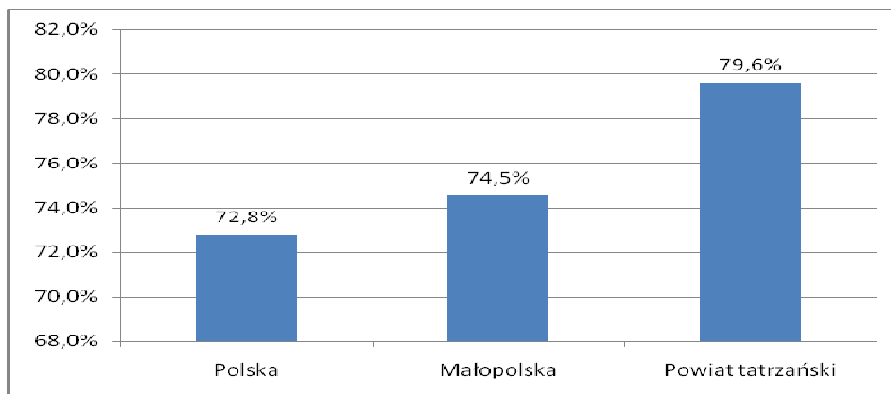
Liczba podmiotów gospodarczych w okresie 2010-2013 na terenie powiatu tatrzańskiego zwiększyła się o 141, przy czym dynamika tego wzrostu była wyraźnie niższa niż w przypadku średniej krajowej oraz wojewódzkiej.

Tabela 8. Dynamika przyrostu liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	Dynamika 2013:2010 (2010=1)
Polska	3 909 802	3 869 897	3 975 334	4 070 259	1,041
Małopolska	331 363	331 595	343 375	351 074	1,059
Powiat tatrzański	9 695	9 468	9 741	9 836	1,015

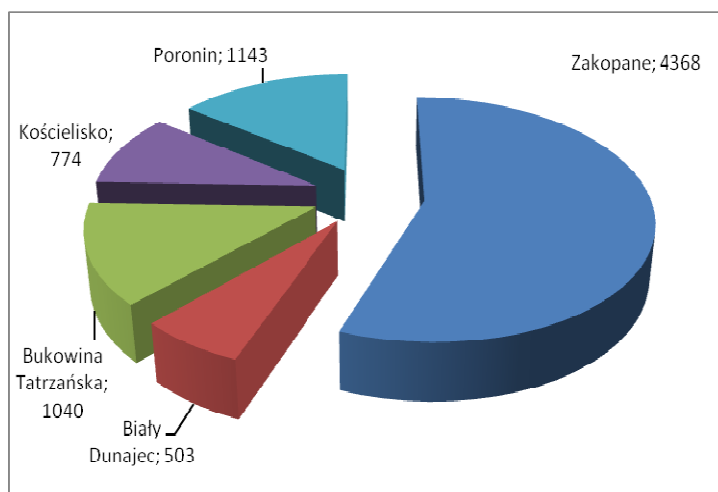
Spośród 9 836 podmiotów w rejestrze REGON 7 828 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Udział jednoosobowych działalności w łącznej liczbie podmiotów gospodarczych w przypadku powiatu tatrzańskiego był wyższy, niż przeciętna krajowa i wojewódzka.

Wykres 8. Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON.

W ujęciu poszczególnych gmin powiatu tatrzańskiego osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w większości są mieszkańcami Zakopanego – według stanu na koniec 2013 r. było ich 4 368. Szczegóły ujęto na poniższym wykresie.

Wykres 9. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie tatrzańskim według gmin w 2013 r.

W odniesieniu do sekcji PKD wśród prowadzących działalności gospodarcze dominują podmioty z zakresu zakwaterowania i gastronomii (30,3 % ogółu) oraz handlu i naprawy pojazdów (20,5 %). Dane dotyczące sytuacji w poszczególnych gminach powiatu ujęto w poniższej tabeli.

Tabela 9. Osoby fizyczne prowadzące działalności gospodarcze w powiecie tatrzańskim w 2013 r. w ujęciu sekcji PKD i gmin.

Wyszczególnienie		Powiat tatrzański	W tym				
			Zakopane	Biały Dunajec	Bukowina Tatrzańska	Kościelisko	Poronin
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	117	30	12	36	17	22
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	8	5	0	0	3	0
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	581	304	45	65	77	90
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	12	12	0	0	0	0
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami	12	7	0	2	2	1

	i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją						
Sekcja F	Budownictwo	657	291	52	104	106	104
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 603	871	143	184	130	275
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	748	453	24	116	93	62
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2 374	1 245	156	376	185	412
Sekcja J	Informacja i komunikacja	69	49	4	5	2	9
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	102	60	3	11	15	13
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	83	66	2	3	7	5
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	388	271	21	25	34	37
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	308	182	9	53	27	37
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0
Sekcja P	Edukacja	112	83	3	7	10	9
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	313	235	6	20	28	24
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	141	89	1	9	20	22

Sekcja S, T, U	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe, organizacje i zespoły eksterytorialne	200	115	22	24	18	21
Ogółem		7 828	4 368	503	1 040	774	1 143

Analiza stosunku liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców lokuje obszar powiatu tatrzańskiego w czołówce powiatów Małopolski – według danych za 2013 rok powiaty grodzkie Krakowa oraz tatrzański charakteryzują się bardzo wysokim wskaźnikiem, w zdecydowany sposób przewyższającym wartości właściwe dla innych jednostek terytorialnych województwa. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku wskaźnika dot. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 tys. mieszkańców, który w przypadku powiatu tatrzańskiego jest najwyższy w Małopolsce.

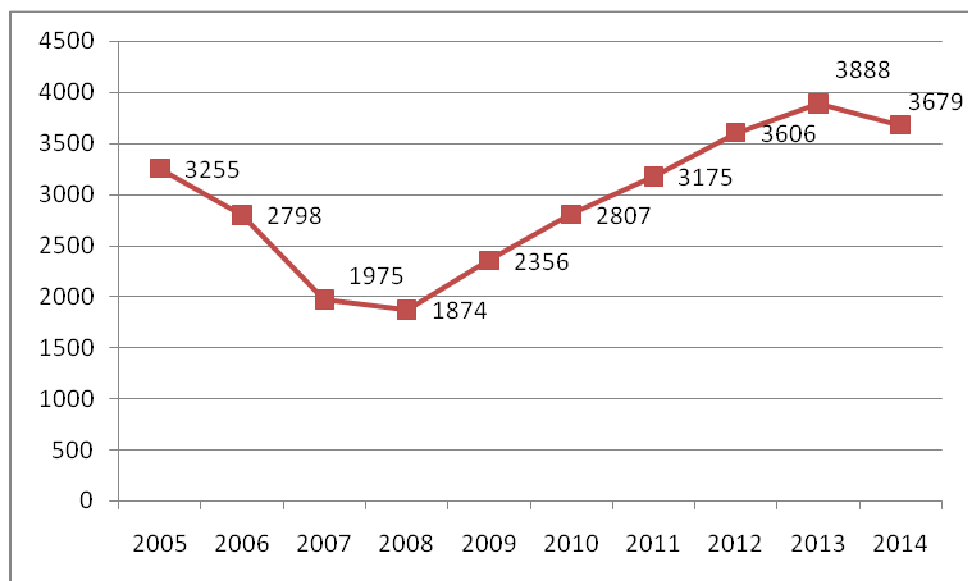
Tabela 10. Wskaźniki przedsiębiorczości wg stanu na koniec 2013 r.

Wyszczególnienie	Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności
POLSKA	106	77
MAŁOPOLSKIE	104	78
Powiat m.Kraków	164	108
Powiat tatrzański	145	115
Powiat m.Nowy Sącz	113	82
Powiat wielicki	109	87
Powiat olkuski *	104	83
Powiat krakowski	102	82
Powiat wadowicki	101	81
Powiat m.Tarnów	100	73
Powiat myślenicki	94	77
Powiat chrzanowski	92	70
Powiat oświęcimski	91	69
Powiat suski	91	75
Powiat miechowski	86	69
Powiat bocheński	80	64
Powiat nowotarski	78	63
Powiat proszowicki	75	58
Powiat gorlicki	71	56

Powiat limanowski	70	58
Powiat nowosądecki	69	57
Powiat brzeski	67	54
Powiat tarnowski *	57	47
Powiat dąbrowski	51	40

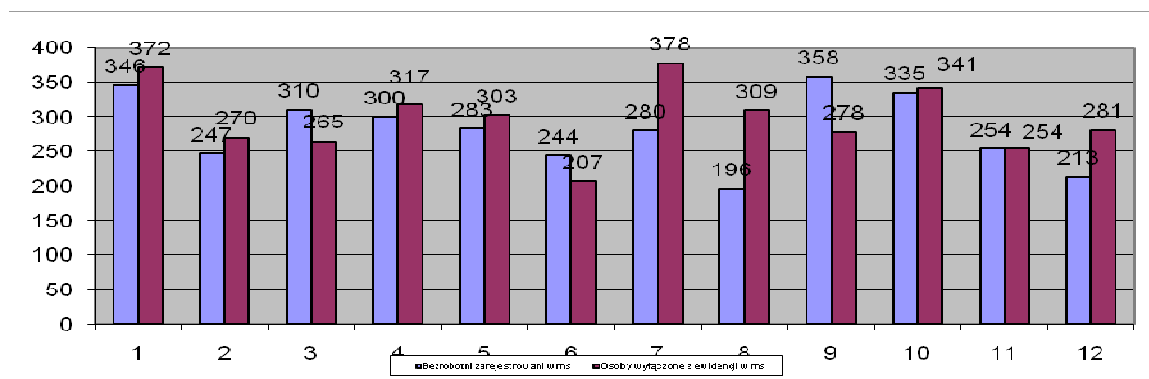
Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem pozostawało 3 679 bezrobotnych, z czego 1 494 to kobiety. W porównaniu do stanu w końcu 2013 r. odnotowano spadek liczby zarejestrowanych o 5,4 %, a w ewidencji Urzędu ubyło 209 bezrobotnych. Stanowi to przełamanie trwałej tendencji wzrostowej liczby bezrobotnych, która miała miejsce nieprzerwanie od 2008 r.

Wykres 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2005 – 2014.

Analiza przyrostów w poszczególnych miesiącach 2014 r. wskazuje na sezonowość lokalnego rynku pracy, co potwierdzają okresowe spadki wielkości bezrobocia w miesiącach trwania tzw. wysokiego sezonu turystycznego (lipiec-sierpień, grudzień-luty).

Wykres 11. Liczba zarejestrowanych i wyrejestrowanych w poszczególnych miesiącach 2014 r.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku stopa rejestrowanego bezrobocia na obszarze powiatu tatrzańskiego wyniosła 13,0 % (w grudniu 2013 r. – 13,6 %), czyli więcej niż średnia wojewódzka (9,9 %) i średnia krajowa (11,5 %).

Wśród osób pozostających bez pracy w powiecie tatrzańskim 54,8 % zamieszkiwało na wsi. 276 bezrobotnych, czyli 7,5 % ogółu, na koniec grudnia 2014 r. posiadało prawo do zasiłku.

W rozbiciu na poszczególne gminy powiatu tatrzańskiego liczba bezrobotnych przedstawia się w następujący sposób:

- Zakopane – 1 663 (spadek o 6,1 %),
- Białý Dunajec – 362 (spadek o 8,1 %),
- Bukowina Tatrzańska – 490 (spadek o 4,3 %),
- Kościelisko – 489 (spadek o 7,9 %),
- Poronin – 675 (spadek o 0,7 %).

W ciągu 2014 roku łącznie zostało zarejestrowanych 3 366 bezrobotnych (spadek o 286 osób), a z ewidencji wyłączono 3 575 osób (wzrost o 205 osób). Powyższa liczba dotyczy ogółu rejestracji, co oznacza możliwość kilkukrotnego rejestrowania bezrobotnych w roku kalendarzowym. Szacunkowa liczba osób, które zostały zarejestrowane w 2014 r. wynosi 2 792.

Wśród głównych powodów wyłączeń z ewidencji bezrobotnych wymienić należy:

- 1) podjęcia pracy – 1 750 osób
- 2) niepotwierdzenie gotowości do pracy – 1 123 osób,
- 3) dobrowolną rezygnację ze statusu – 189 osób.

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem w 2014 roku wpłynęło łącznie 366 ofert pracy (o 13,5 % mniej niż w roku ubiegłym). Analizując zgłaszane w tym okresie oferty pracy pod względem sekcji działalności PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności)

stwierdzić należy, że największa ich ilość napłynęła z administracji (20,8 %), działalności związanych z handlem (19,4 %), gastronomią i zakwaterowaniem (11,5 %), opieką zdrowotną i pomocą społeczną (9,6 %).

Tabela 11. Zgłoszone w 2014 roku oferty pracy według sekcji PKD.

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	76
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	71
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	42
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	35
Edukacja	28
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	21
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	20
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	18
Przetwórstwo przemysłowe	12
Budownictwo	11
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	8
Pozostała działalność usługowa	8
Transport i gospodarka magazynowa	7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6
Informacja i komunikacja	2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1
Ogółem	366

Biorąc pod uwagę strukturę ofert pracy w układzie poszczególnych zawodów stwierdzić należy, że zgłaszający się do PUP w Zakopanem pracodawcy poszukiwali przede wszystkim pracowników do pracy w zawodzie pracowników obsługi biurowej i sprzedawców. Wykazana ilość dotyczy zarówno ofert pracy subsydiowanej, jak i niesubsydiowanej, a także miejsc aktywizacji zawodowej (m.in. staży). Zwrócić przy tym należy uwagę, że od 1 lutego 2009 r. pracodawcy nie mają obowiązku informować urzędów pracy o wolnych miejscach zatrudnienia, co miało duży wpływ na ograniczenie liczby zgłaszanych ofert pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Zakopanem aktywnie nawiązywał i utrzymywał kontakty z lokalnymi pracodawcami, w całym 2014 r. pracownik Urzędu przeprowadził ogółem 104 wizyty u pracodawców, pozyskując w ten sposób 6 nowych ofert pracy.

Tabela 12. Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku według zawodów.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
1	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	50
2	"522301"	Sprzedawca*	44
3	"515303"	Robotnik gospodarczy	12
4	"512001"	Kucharz*	10
5	"412001"	Sekretarka	8
6	"513101"	Kelner*	8
7	"941101"	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	8
8	"941201"	Pomoc kuchenna	8
9	"931205"	Robotnik drogowy	6
10	"228301"	Fizjoterapeuta	5
11	"232090"	Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	5
12	"432103"	Magazynier	5
13	"441990"	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	5
14	"514101"	Fryzjer*	5
15	"621090"	Pozostali robotnicy leśni i pokrewni	5
16	"961301"	Robotnik oczyszczania miasta	5
17	"216601"	Grafik komputerowy DTP	4
18	"334306"	Technik administracji*	4
19	"422602"	Recepcjonista	4
20	"522302"	Sprzedawca w branży mięsnej	4
21	"753105"	Krawiec*	4
22	"833101"	Kierowca autobusu	4
23	"911203"	Pokojowa	4

Struktura zarejestrowanych osób bezrobotnych na dzień 31.12.2014 r. przedstawia się w następujący sposób:

Tabela 13. Struktura osób bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2013 i 31.12.2014 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych 31.12.2013	Liczba bezrobotnych 31.12.2014	Zmiana 2014:2013
Wg wieku			
18-24	920	859	- 6,6 %
25-34	1 062	998	- 6,0 %
35-44	719	679	- 5,6 %
45-54	667	626	- 6,1 %
Pow. 55	520	517	- 0,6 %
Wg wykształcenia			
Wyższe	366	335	- 8,5 %
Średnie zawodowe/policealne	758	732	- 3,4 %

Ogólnokształcące	388	350	- 9,8 %
Zasadnicze zawodowe	1 139	1 067	- 6,3 %
Gimnazjalne i poniżej	1 237	1 195	- 3,4 %
Wg czasu pozostawania bez pracy			
Do 6 m-cy	1 318	1 144	- 13,2 %
6-12 m-cy	772	688	- 10,9 %
12-24 m-ce	796	738	- 7,3 %
Pow. 24 m-cy	1 002	1 109	+ 10,7%

Analiza powyższych danych wskazuje na to, że spadek liczby zarejestrowanych na zbliżonym poziomie odnotowano w większości subkategorii. Jedynym wyjątkiem jest zwiększenie się liczby pozostających bez pracy nieprzerwanie przez okres powyżej 24 miesięcy, których przybyło w ewidencji Urzędu o ponad 10 %.

Spośród ogółu zarejestrowanych na dzień 31.12.2014 r. 81 osób stanowiły osoby bezrobotne niepełnosprawne (w tym 30 kobiet). Są to bezrobotni o następującej strukturze stopnia niepełnosprawności:

Tabela 14. Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych wg stopnia niepełnosprawności.

Lp	Oznaczenie stopnia niepełnosprawności	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych
1	Stopień lekki	47
2	Stopień umiarkowany	32
3	Stopień znaczny	2

Do wskazanej kategorii osób bezrobotnych mogą być kierowane działania aktywizacyjne w większości finansowane ze środków Funduszu Pracy, tak jak w odniesieniu do pozostałych osób bezrobotnych.

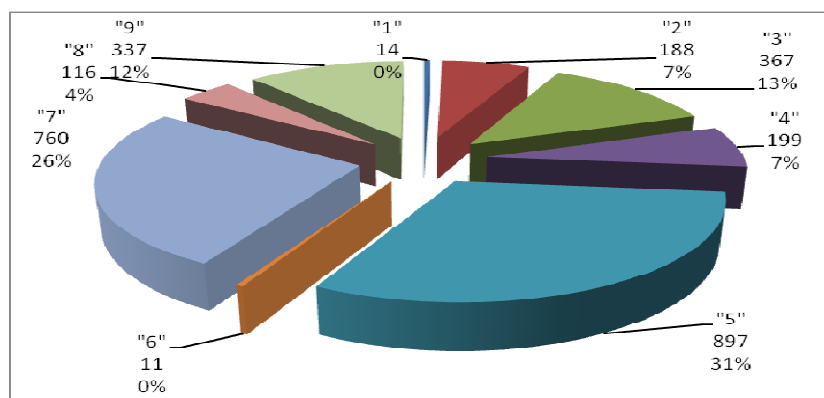
Równocześnie wskazać należy, że na dzień 31.12.2014 r. w ewidencji Urzędu pozostawało 50 osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy, z czego 17 to kobiety. Dominują wśród nich osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela 15. Struktura poszukujących pracy niepełnosprawnych wg stopnia niepełnosprawności

Lp	Oznaczenie stopnia niepełnosprawności	Liczba zarejestrowanych poszukujących pracy
1	Stopień lekki	2
2	Stopień umiarkowany	14
3	Stopień znaczny	34

W odniesieniu do struktury bezrobocia w układzie wielkich grup zawodowych stwierdzić należy, że w rejestrach PUP w Zakopanem dominują przedstawiciele grupy zawodowej pracowników usług osobistych i sprzedawców (897 bezrobotnych) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników (760 bezrobotnych). 790 bezrobotnych zakwalifikowano do grupy „bez zawodu”.

Wykres 12. Struktura bezrobocia w układzie wielkich grup zawodowych.

- „1” - Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy
- „2” - Specjaliści
- „3” - Technicy i inny średni personel
- „4” - Pracownicy biurowi
- „5” - Pracownicy usług i sprzedawcy
- „6” - Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy
- „7” - Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- „8” - Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- „9” - Pracownicy przy pracach prostych

Przy zastosowaniu podziału bezrobotnych w rozbiciu na poszczególne zawody największą liczbę zarejestrowanych można wskazać w przypadku sprzedawców (355), kucharzy (117), robotników budowlanych (110), kelnerów (109), techników budownictwa (74) oraz stolarzy (70).

Tabela 16. Bezrobotni wg zawodów na dzień 31.12.2014 r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-kobiety
1	"522301"	Sprzedawca*	355	288	7	7	162	140
2	"512001"	Kucharz*	117	73	5	3	52	34
3	"931301"	Robotnik budowlany	110	0	0	0	64	0
4	"513101"	Kelner*	109	95	1	1	41	38

5	"311204"	Technik budownictwa*	74	8	6	2	22	1
6	"752205"	Stolarz*	70	0	5	0	30	0
7	"941201"	Pomoc kuchenna	67	56	0	0	32	29
8	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	66	22	2	0	23	9
9	"515303"	Robotnik gospodarczy	53	6	1	0	31	2
10	"514101"	Fryzjer*	48	46	6	6	18	18
11	"753105"	Krawiec*	46	42	0	0	22	20
12	"422402"	Technik hotelarstwa*	45	29	6	2	12	9
13	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	40	0	3	0	16	0
14	"722204"	Ślusarz*	36	0	0	0	17	0
15	"422602"	Recepcjonista	34	33	1	1	16	16
16	"911203"	Pokojowa	34	34	1	1	20	20
17	"513202"	Barman	32	25	0	0	16	12
18	"711202"	Murarz*	32	0	0	0	21	0
19	"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	31	0	9	0	10	0
20	"331403"	Technik ekonomista*	29	25	3	3	11	10
21	"411004"	Technik prac biurowych*	29	25	1	1	19	17
22	"711502"	Cieśla szalunkowy	29	0	0	0	10	0

DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY W ZAKOPANEM W ROKU 2014

W 2014 r. Powiatowy Urząd Pracy w Zakopanem zastosował następujące instrumenty rynku pracy w stosunku do osób bezrobotnych:

Tabela 17. Zestawienie stosowanych w roku 2014 instrumentów i usług rynku pracy.

Forma aktywizacyjna	Liczba osób w 2013 r.	Liczba osób w 2014 r.	Zmiana
Staże	172	160	- 12
w tym bony stażowe	X	12	X
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	73	106	+ 33
Szkolenia	93	101	+ 8
w tym bony szkoleniowe	X	3	X
Roboty publiczne	11	26	+ 15
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	5	12	+ 7
Prace interwencyjne	10	9	- 1
Prace społecznie użyteczne	3	2	- 1
OGÓŁEM	367	416	+ 49
Poradnictwo zawodowe indywidualne	277	510	+ 233
Poradnictwo zawodowe grupowe	13	125	+ 112
Uczestnicy szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy	10	12	+ 2

Powyżej przedstawione formy wsparcia realizowane były zarówno ze środków, przyznanych algorytmem przez Samorząd Województwa, projektu systemowego realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL i projektu *Nowe rozdanie* z Poddziałania 6.1.1 PO KL, współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, a także środków przyznanych z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Najwięcej osób skorzystało z możliwości uczestnictwa w stażach (160 osób), otworzyło działalność gospodarczą posiłkując się udzielonymi środkami (106 osób) oraz podjęło szkolenie (101 osób).

W stażach uczestniczyły w dużej części osoby młode (61 % to bezrobotni do 30 roku życia), relatywnie lepiej wykształcone (27,5 % posiadało wykształcenie wyższe) i krócej pozostające w ewidencji Urzędu (44 % rozpoczęło staż do 6 miesięcy od zarejestrowania w Urzędzie). Jednocześnie stosunkowo duża liczba bezrobotnych w wieku powyżej 45 roku życia w 2014 r. rozpoczęła odbywanie stażu – najstarsi bezrobotni stanowili blisko 1/3

skierowanych, co było możliwe dzięki projektowi *Nowe rozdanie*, adresowanego wyłącznie osób z kategorii 50 +.

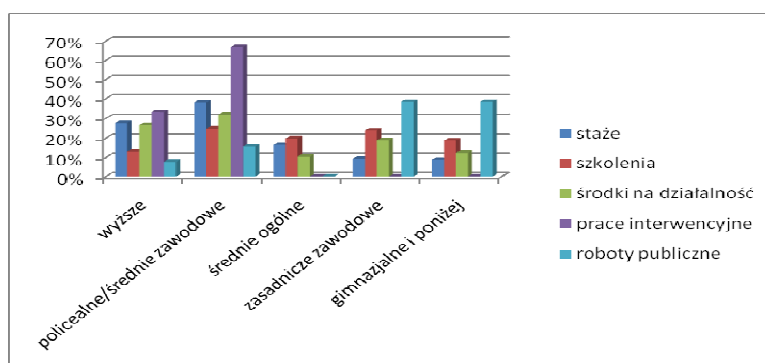
Struktura wiekowa uczestników szkoleń w 2014 była zróżnicowana – 44 % to osoby w wieku 45 lat lub więcej, 39 % stanowili bezrobotni do 30 roku życia. Osoby w wieku powyżej 50 roku życia, które zostały skierowane do odbycia szkolenia, kształciły się głównie w ramach projektu *Nowe rozdanie*, zakładającego organizację szkoleń informatycznych dla wszystkich uczestników oraz zawodowych dla tych osób, które potrzebowały nabycia nowych kwalifikacji lub ich aktualizacji do powrotu na rynek pracy. Wśród pozostałych obszarów zawodowych dominowały kursy związane z nabyciem uprawnień kierowców kat. C i D oraz operatora koparko-ładowarek. Organizowano również szkolenia ściśle uzależnione od potrzeb pracodawców, zamierzających zatrudnić osoby bezrobotne (tzw. szkolenia indywidualne – na wniosek bezrobotnego). Przy kierowaniu osób bezrobotnych do odbycia szkolenia w pierwszej kolejności analizowano prawdopodobieństwo podjęcia pracy po jego zakończeniu.

W 2014 r. 106 bezrobotnych wyłączono z ewidencji Urzędu na skutek przyznania im środków na podjęcie działalności gospodarczej, były to w przeważającym stopniu osoby młode do 30 roku życia (55 %), o zróżnicowanym poziomie wykształcenia i czasu pozostawania w ewidencji Urzędu. Najczęściej powstałe działalności gospodarcze funkcjonują w następujących obszarach:

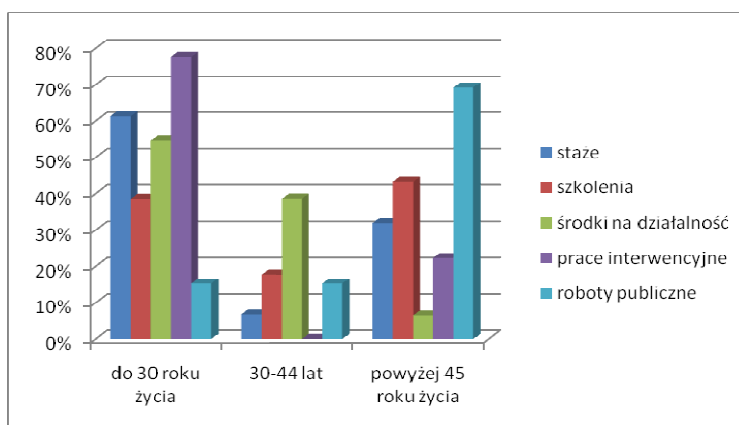
Tabela 18. Obszary działalności gospodarczych utworzonych przy wsparciu Urzędu w 2014 r.

Lp	Rodzaj działalności	Liczba
1	usługi remontowo-budowlane	15
2	biuro projektowe	9
3	Handel	8
4	fryzjerstwo i kosmetyka	7
5	krawiectwo, projektowanie odzieży	6
6	naprawa i konserwacja pojazdów mechanicznych	6
7	Gastronomia	5
8	Sprzątanie	5
9	wynajem pokoi i miejsc zakwaterowania	5
10	usługi graficzne i fotograficzne	4
11	organizacja czasu wolnego	3
12	ślusarstwo	3
13	Taksówka	3
14	usługi drzewne, stolarskie	3
15	usługi hydrauliczne	3

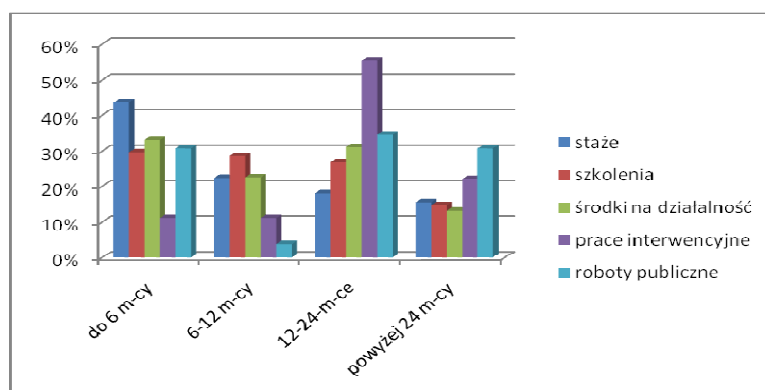
Wykres 13. Uczestnicy form aktywizacyjnych w 2014 r. w ujęciu posiadanego wykształcenia.

Wykres 14. Uczestnicy form aktywizacyjnych w 2014 r. w ujęciu wieku.

Wykres 15. Uczestnicy form aktywizacyjnych w 2014 r. w ujęciu czasu pozostawania bez pracy.

Narzędziem pomiaru efektywności zatrudnieniowej poszczególnych instrumentów rynku pracy są wskaźniki efektywności. Na tej podstawie można stwierdzić, że instrumentami

o najwyższej efektywności zatrudnieniowej w tym okresie były środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz prace interwencyjne.

Wskaźniki zostały obliczone na podstawie metodologii, przedstawionej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie.

Tabela 19. Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej programów zakończonych w 2014 r.

Forma aktywizacyjna	Efektywność zatrudnieniowa
Środki na działalność gospodarczą	93,5 %
Prace interwencyjne	90,0 %
Szkolenia	52,5 %
Staże	46,5 %
Roboty publiczne	45,0 %

Tabela 20. Wskaźniki efektywności kosztowej programów zakończonych w 2014 r.

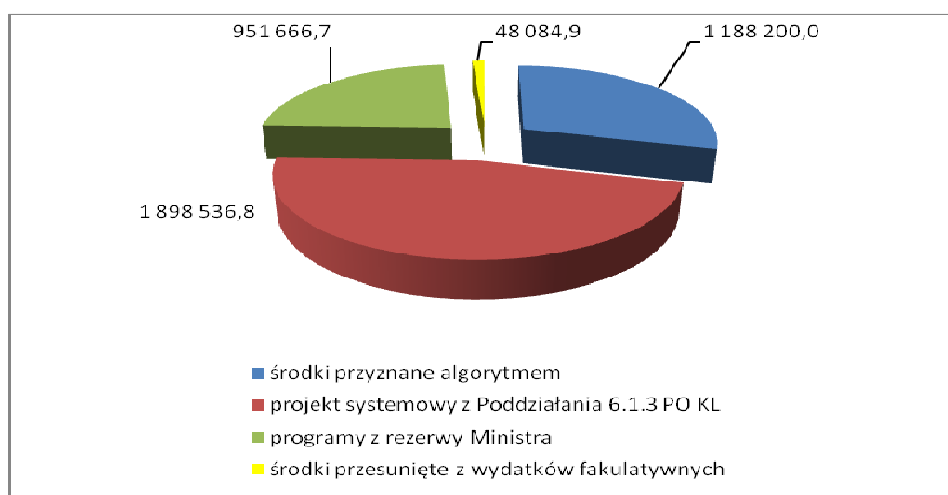
Forma aktywizacyjna	Efektywność kosztowa
Szkolenia	8 510
Prace interwencyjne	11 359
Roboty publiczne	17 863
Staże	18 822
Środki na działalność gospodarczą	19 751

W 2014 r. na działania aktywizacyjne osób bezrobotnych wydatkowano ogółem kwotę 4 086 488,4 PLN, czyli o 22,8 % więcej niż w roku ubiegłym. Było to możliwe dzięki kilku czynnikom, wśród których wskazać można: większą wartość projektu systemowego z Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz pozyskanie dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej, które zostały przeznaczone na sfinansowanie programów:

- 1) na aktywizację osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- 2) na aktywizację osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia,
- 3) na aktywizację osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia w oparciu o nowe formy, wprowadzone nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 4) na aktywizację bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia,
- 5) na aktywizację bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe.

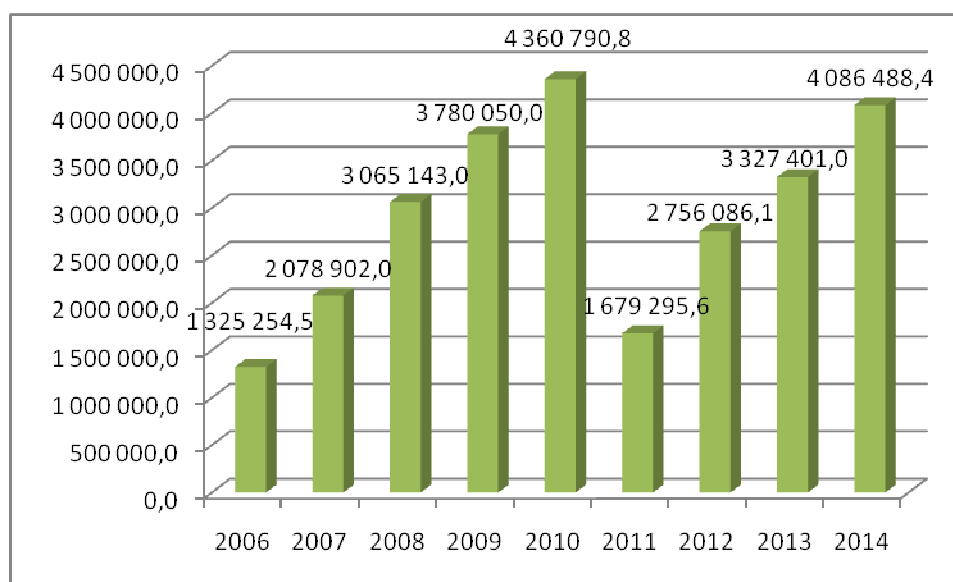
Szczegóły dotyczące źródeł finansowania z Funduszu Pracy poszczególnych działań aktywizacyjnych przedstawiono w poniższym wykresie.

Wykres 16. Struktura wydatków na aktywizację bezrobotnych wg źródła pochodzenia.

Pozyskanie wskazanych powyżej dodatkowych środków pozwoliło na zwiększenie liczby zaktywizowanych osób bezrobotnych. Rok 2014 był kolejnym, w którym nastąpiło zwiększenie liczby dostępnych środków, przy czym nie przekroczył on jeszcze poziomu z roku 2010.

Wykres 17. Wydatki Funduszu Pracy na aktywizację bezrobotnych w latach 2006-2014.

W 2014 r. odnotowano największy wzrost wydatków w związku z przyznawanymi środkami na podjęcie działalności gospodarczej (o 843,6 tys. PLN), robotami publicznymi (o 80,3 tys. PLN) oraz refundacją kosztów wyposażenia stanowiska pracy (o 39,2 tys. PLN). Mniejsze środki przeznaczono na realizację staży (o 175,5 tys. PLN) oraz szkolenia (o 26,5 tys. PLN).

W wydatkach na aktywizację pojawiły się nowe formy, wprowadzone nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wśród których wskazać można bony stażowe, bony szkoleniowe oraz wsparcie dla pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Tabela 21. Zestawienie wydatków poniesionych na poszczególne formy aktywizacyjne.

Forma aktywizacyjna	Wydatek ogółem w roku 2014	Różnica do 2013 r.	Wydatek ogółem w roku 2013
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	2 226 369,06	+ 843 635,95	1 382 733,11
Stáže	1 200 506,39	- 175 466,20	1 375 972,59
w tym bony stażowe	73 819,32	X	X
Szkolenia	269 030,99	- 26 477,81	295 508,80
w tym bony szkoleniowe	10 729,55	X	X
Roboty publiczne	196 443,14	+ 80 285,66	116 157,48
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	100 000,00	+ 39 178,01	60 821,99
Prace interwencyjne	85 538,79	+ 4 744,03	80 794,76
Prace społecznie użyteczne	4 800,00	- 976,80	5 776,80
Inne (tj. zwrot kosztów opieki nad dzieckiem oraz studia podyplomowe)	3 800,01	- 5 835,43	9 635,44
OGÓŁEM	4 086 488,38	+ 759 087,41	3 327 400,97
W tym dofinansowanie ze środków EFS	1 898 536,78	+ 704 879,89	1 193 656,89
Wydatki w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	15 000,00	X	X

Na **wydatki fakultatywne** przeznaczono łącznie kwotę w wysokości 200 295,65 PLN, w tym m.in. na:

- koszty komunikacji – 56 512,72 PLN,
- system informatyczny – 78 097,90 PLN,
- refundację dodatków do wynagrodzeń – 46 865,00 PLN,
- koszty szkoleń pracowników – 14 962,50 PLN.

Ze środków **PFRON** na aktywizację osób niepełnosprawnych wydatkowano łącznie kwotę 9 595,85 PLN, przeznaczonych na pomoc w formie organizacji staży dla 1 osoby i szkolenia dla 1 osoby.

Realizacja **budżetu** Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem za rok 2014 przedstawia się w następujący sposób:

Tabela 22. Realizacja budżetu PUP Zakopane w 2014 r.

Wydatki na działalność PUP Zakopane	1 283 233,00 PLN
Składki zdrowotne od bezrobotnych bez prawa do zasiłku	2 542 605,86 PLN
RAZEM	3 825 841,86 PLN

Integralną część działalności Urzędu stanowi realizacja projektów, finansowanych ze środków zewnętrznych. W 2014 r. PUP w Zakopanem realizował ogółem 3 następujące projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego:

Tabela 23. Projekty realizowane przez PUP Zakopane w 2014 r.

Lp	Nazwa projektu	Działanie	Wartość projektu	Wartość dofinansowania	Wydatki w 2013 r.	Założenia projektu
1	<i>Urząd na TAK 2</i>	PO KL 6.1.2	247 504,19	210 378,56	98 088,13	Dofinansowanie zatrudnienia pośrednika pracy i doradcy zawodowego i kosztów szkolenia pracowników kluczowych. Projekt zakłada wniesienie wkładu własnego.
2	<i>Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie tatrzańskim</i>	PO KL 6.1.3	1 900 000,00	1 900 000,00	1 898 536,78	Wsparcie dla 110 osób bezrobotnych w formie: szkoleń, staży oraz środków na podjęcie działalności gospodarczej.
3	<i>Nowe rozdanie</i>	PO KL 6.1.1	606 215,49	606 215,49	341 511,66	Wsparcie dla 40 bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat w formie: szkoleń informatycznych i zawodowych, zajęć aktywizacyjnych, organizacji staży.
Ogółem			2 753 719,68	2 716 594,05	2 338 136,57	

Podsumowując finansową działalność Urzędu wskazać należy, że ogółem w 2014 r. wydatkowano kwotę w wysokości 11 905 616,13 PLN, z czego na działania aktywizacyjne i realizację projektów zewnętrznych przeznaczono 38,0 %. Udział zadania związanego z wypłatą zasiłków i składek na ubezpieczenia społeczne w wydatkach ogółem stanowi 28,2 %. Pozostała kwota to środki wydatkowane na realizację ustawowego zadania ubezpieczenia zdrowotnego osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku (21,4 %), wydatki fakultatywne Funduszu Pracy, przeznaczone na wsparcie realizacji usług i instrumentów rynku pracy (1,7 %) oraz pokrycie kosztów działalności Urzędu (10,8 %).

Wykres 18. Wydatki Powiatowego Urzędu Pracy w 2014 r. wg przeznaczenia.

